

TANTÁRGYI LEÍRÁS

A tantárgy neve magyar nyelven:	Mozgóképtörténet 3.
A tantárgy neve angol nyelven:	History of Motion Pictures III.
A tantárgy kreditértéke:	4
A tantárgy elektronikus tanulmányi rendszer kódja:	BN-MOZKT3-04-EA
A tantárgy besorolása:	kötelező
Az oktatás nyelve (ha az nem magyar):	magyar
A tantárgy gondozásáért felelős szervezeti egység:	Mozgóképt. Tanszék
A tanóra típusa és óraszám:	Előadás, heti óraszám: 2, féléves óraszám: 0
Munkarend (nappali / levelező):	Nappali
A tantárgy meghirdetésének féléve:	2022/2023 1. félév
Előtanulmányi feltételek:	[Mozgóképtörténet 2. (teljesítés)]

A TANTÁRGY CÉLJA, TANULÁSI EREDMÉYNEK:

A kurzus a négy szemeszterre elosztott egyetemes filmtörténet stúdiómon belül a harmadik. A hallgatónak a félév végére meg kell éreznie, hogyan bizonytalanodik el a tömegfilm tematikáját, stílusát, fogyasztási protokollját tekintve az ötvenes években, hogyan - milyen nemzeti filmgyártásokon keresztül közelítünk a modern film évtizedei felé, illetve mindez milyen fokozatos stílári. tematikus változásokon keresztül történik, és milyen társadalmi és politikai környezetben.

A magyar filmben csak vetületeket van módunk kiválasztani, ebben viszont az egyetemes filmtörténethez képes előrébb jutunk, az eljutunk a hatvanas évek végéig: megvizsgálva a "termelési tematika" átalakulását, annak alapján, amit az ötvenes évek filmjéről már megtanultunk, és ami egyszerre engedi a hallgatónak felismerni a Rákosi-kor és a Kádár-kor mozija közti rejtett kontinuitást éppen úgy, mint az óriási személeti, értékrendi, stílári, cenzurális változásokat.

A TANTÁRGY TARTALMÁNAK RÖVID LEÍRÁSA:

Értelemszerűen a százhusz éves filmtörténeten belül időrendben haladunk, ugyanakkor nem arányosan: az első két félév, mivel a kezdeti évtizedekhez kevesebb klasszikus érték tartozik, nagyobb időperiódusokat fogott át. A harmadik félévben az egyetemes filmtörténeten belül nagyjából másfél évtizedre, a negyvenes-ötvenes évekre, ezen belül az amerikai tömegfilm átalakulására, majd röviden az európai premodern mozgóképre fókuszálunk. Ahogy eddig is: egy-egy évtized európai filmes történéseinek áttekintése után megnézzük, mi történik ezzel párhuzamosan Amerikában, majd visszatérünk Európába, hogy az ottani, vagy éppen ott születő mozgóképes trendeket vizsgálhassuk.

A „Mozgóképtörténet III.” annyiban más, hogy ebben a félévben a magyar filmtörténet már nagyobb arányban jelenik meg az előadásban, az egyetemes filmtörténet mellett. A magyar filmtörténetet másképpen közelítjük meg: miután az előző félévben áttekintettük az hazai mozgóképi első fél évszázadát, a Kádárkor – úgyis, mint a magyar filmes modernitás – természetét már nem egyszerűen időrendben vizsgáljuk, hanem sorra vesszük bizonyos tanulságos vetületeit, a szerzői filmes tendenciáktól a termelési tematikáig. Ez a „vetületek” szerinti áttekintés fog folytatódni a következő félévben is.

Az előadásokhoz minden alkalommal demonstratív filmrészletek kapcsolódnak, melyek szoros elemzésére ugyan nincs mód, de a szövegben azért utalás történik rájuk. A PPT diasor – benne képekkel, nevekkkel, évszámokkal, tendencia összefoglaló tömondatokkal és a filmrészletek linkjeivel – természetesen csupán sorvezetőül szolgál előadónak, hallgatónak egyaránt, noha az utóbbiak ezek segítségével, saját előadás-jegyzeteik alapján

a vizsgára maradéktalanul felkészülhetnek. Az érintett témák az egyes előadás-alkalmakon átívelhetnek, illetve egy előadás több témát is érinthet.

A HALLGATÓ FELADATAI, TERVEZETT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEI:

Az órán egyes stílusjelenségek felbukkanása lehetőséget ad a hallgatónak, hogy bekapcsolódjon a filmek értelmezésébe filmtörténeti minősítésébe, de alapvetően az ismeretek átadása a filmtörténeti előadás kereteihez igazodva – a frontális oktatás protokollja szerint folyik.

A TÁRGY ÉRTÉKELÉSE:

A számonkérés formája online teszt, kis tételszámú kérdéssorral, melyen belül elsősorban felelet-választásokat, párosításokat talál a vizsgázó.

Az előadások alapján és a kötelező filmek megtekintése után minden kérdés megválaszolható.

A Teszt egyes kérdései irányulhatnak

a. bizonyos lexikális tudásanyagra (filmcímekre, filmes alkotókra, ikonikus művészek, intézmények neveire),

b. az alapfilmek cselekmény-szintű ismeretére,

c. az előadáson tanult tendenciák, összefüggések, stílusjegyek stb. ismeretére, megnevezésére.

Bár a lexikális tudásanyag a filmtörténetben megkerülhetetlen fontos érték, a számonkérésnél azok lesznek a súlyozottan magasabb pontszámmal értékelt kérdések, melyekre a hallgató akkor tud válaszolni, ha látta is az adott filmet, és érti a jelenség – például egy stíluseszköz – és az adott film, vagy filmcsoport kapcsolatát.

91-100%: jeles

76-90%: jó

61-75%: közepes

40-60%: elégséges

0-40%: elégtelen

Megajánlott jegy adható: Nem.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

- *Magyar filmek : 1896-2021.* MMA K., 2021
- Balogh Gyöngyi: *A magyar játékfilm története a kezdetektől 1990-ig.* Műszaki Kvk., cop. 2004
- Balogh Gyöngyi: *Csak egy nap a világ... : A magyar film műfaj- és stílustörténete, 1929-1936.* M. Filmint., 2000
- Thompson, Kristin: *A film története.* Palatinus, [2007]
- Bordwell-Staigenr-Thompson: *The Classical Hollywood Cinema.* pp. 309-385. (Part III., IV., V.), London: 1985.
- Szilágyi Gábor: *Tűzkeresztység A magyar játékfilm története 1945–1953,* Magyar Filmintézet, 1992, <http://mek.niif.hu/16200/16286/cedula.html>
- Wright, William: *Six guns and society: a structural study of the Western.* , London: 1975.